

Vážený pane profesore, děkuji vám, že jste přijal nabídku rozhovoru pro český časopis *Stavba*, ve kterém v roce 2019 vyšla první recenze Vaší knihy *Tvorba Dystopie*. Sedíme nyní v hotelové recepci v Oslu, kde se oba účastníme několikadenní konference „*Krása a ošklivost v architektuře*“. S odstupem času si můžeme znovu popovídat o Vaší knize *Tvorba Dystopie* a o kontextu. Mohl byste prosím vyprávět příběh, jak vaše kniha vznikala a co vás přimělo ji napsat?

Je také velmi příjemné vás opět vidět. Je skvělé být zde u příležitosti této konference a děkuji vám za uskutečnění tohoto rozhovoru, na který se těším. Co se týče počátků a inspirace mé knihy *Tvorba Dystopie*, byly spojeny s psaním *Oxfordského slovníku architektury*. Když jsem na té knize pracoval s kolegyní Susan Wilsonovou a připravoval ji pro Oxford University Press, řekla mi: Víte, ve všech životopisech architektů 20. století a také v různých hnutích spojených s modernismem se poukazuje na různé problémy těchto lidí a hnutí. Naznačila tím, tam někde by mohla být další kniha. Přemýšlel jsem o tom a navrhl to zadávajícímu editorovi nakladatelství Oxford University Press. Považoval to za velmi dobrý nápad, a tak jsem se toho ujal a v roce 2014 začal knihu psát. Vyšla v roce 2018 a myslím, že to opravdu pomohlo ucelit všechny mé myšlenky o tom, co bylo špatně. Zdálo se mi, že to nebyl jen raný takzvaný mezinárodní styl, ale vše, co se od té doby s architekturou stalo. Také mi to připadalo velmi zvláštní, že alternativní aspekty architektury (například neoklasicismus, který byl rozšířen po celá 20. a 30. léta v mnoha zemích) byly ignorovány konvenčními modernistickými historiky, kteří tak záměrně zkreslovali dějiny architektury, aby vyprávěli pouze jednu stranu příběhu. Jinými slovy, vůbec se nejednalo o historii. Byla to svého druhu propaganda. Tak jsem se rozhodl, že to zkusím vyvážit, nejen s mými záznamy ve slovníku, ale s pečlivě prozkoumanou a vyargumentovanou novou knihou. *Tvorba Dystopie* byl ve skutečnosti nápad Susan Wilsonové, a když jsem o tom přemýšlel, řekl jsem si, že je to docela skvělý nápad a umožní mi to tak trochu upustit páru, jestli chcete.

Jsem samozřejmě obeznámen s Vaším *Oxfordským slovníkem architektury* a potvrzuji slova Davida Watkina, že je to nejlepší kniha svého druhu, která byla vydána. Je zajímavé, že právě podnět Vaší kolegyně Susan Vám pomohl vytvořit knihu *Tvorba Dystopie*. Jaké další aspekty Vás k napsání knihy inspirovaly?

No, právě jsem řekl, co mě inspirovalo k napsání a také vysvětlil, jak to fungovalo. Ale skutečné psaní knihy se samozřejmě neobjevilo jen tak z mé hlavy. Je to 60 let přemýšlení o tom, architektonické zkušenosti a také obrovské množství četby v průběhu mnoha let, protože jsem si přečetl všechny svaté texty, chcete-li, modernismu a upřímně řečeno, již dávno jsem si nemyslel, že jsou moc dobré. Takže jsem do knihy začlenil mnoho z rané historie modernismu a zpochybnil základy jakékoli solidnosti v rámci této rané historie, která tam podle mě ve skutečnosti není. A myslím, že to, co se od té doby stalo s postmodernismem, dekonstruktivismem, parametrismem a vším ostatním, byly jen další a další překrucování hnutí, která začala jako dost nesouvislá a stala se ještě nesouvislejší, jak pokračovala na své cestě zkázy. A pak si myslím, že degradace životního prostředí mě naplnila zoufalstvím, protože když jsem navštěvoval různá města v Evropě a v Americe, byl jsem zděšen odlidštěním velké části životního prostředí a kolosálním rozsahem některých těchto obrovských struktur, které jako by vůbec nebraly v úvahu lidské bytosti. Proto mě napadl v podstatě zhoubný vliv modernismu, a myslel jsem si, že by bylo podstatnou součástí knihy poukázat na jeho zhoubnost a na to, jak je destruktivní. Přesto jeho tvrzení o vědeckém, racionálním, matematickém a funkčním, všechny tyto věci se zdály být zcela falešné, protože výsledkem byl pravý opak toho, co se tvrdilo.